

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE I MEDIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU KULTURNE BAŠTINE

KLASA: UP/I-612-08/25-06/0066

URBROJ: 532-05-01-02-02/1-25-1

Zagreb, 28. srpnja 2025.

Ministarstvo kulture i medija (OIB 37836302645) na temelju članka 15. stavka 2. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ("Narodne novine" broj 145/24) i članka 4. stavka 2. te članka 7. Pravilnika o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 19/2023), donosi

ODLUKU

1.

Prolašava se da ***Vela setemana u gradu Korčuli*** ima status kulturnoga dobra.

2.

Utvrđuje se sljedeći sustav mjera zaštite kulturnoga dobra iz točke 1. ove Odluke:

- identificiranje, evidentiranje, dokumentiranje, znanstveno-stručno istraživanje, praćenje stanja
- omogućavanje dostupnosti javnosti sukladno načinima na koje nositelji upravljaju pristupom vlastitoj kulturnoj baštini ili njezinu dijelu
- poticanje prenošenja i njegovanja u izvornoj i drugim sredinama, poticanje revitalizacije kulturnog dobra ili njegovih segmenata
- uključivanje tema vezanih uz nematerijalna kulturna dobra u programe formalnoga i neformalnoga obrazovanja
- osiguravanje međusektorskog i interdisciplinarnog pristupa zaštiti i očuvanju uz prilagodbe suvremenim potrebama zajednica i nositelja
- povećanje vidljivosti, promicanje uloge i značenja kulturnoga dobra u društvu
- uključivanje zaštite i očuvanja dobra u razvojne programe, planove i strategije
- u provedbe mjera potrebno je uključiti nositelje i po potrebi zajednicu, osigurati njihov pristanak u svim fazama provedbe mjera

3.

Nositelji su sve pravne i fizičke osobe evidentirane na Popisu nositelja koji je sastavni dio ove Odluke. Nositelj kulturnoga dobra dužan je provoditi mjere zaštite radi njegova očuvanja, sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i svim propisima koji se odnose na kulturna dobra. Područni konzervatorski ured/služba dužan je o svim promjenama Popisa nositelja obavijestiti stručnu službu nadležne Uprave Ministarstva kulture i medija.

4.

Predmetno kulturno dobro s mjerama zaštite i očuvanja kulturnih dobara upisat će se u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske – Listu zaštićenih kulturnih dobara pod brojem **Z -7918**.

Obrazloženje

Vela setemana u gradu Korčuli (Veliki tjedan ili Sveta sedmica) je razdoblje u kojem se katoličkim misnim slavljinama, obredima, procesijama i pučkim pobožnostima u kojima sudjeluju gradske bratovštine i cijela zajednica, obilježavaju Pasija i Uskrsnuće.

U Korčuli djeluju tri bratovštine: Bratovština Svih Svetih (utemeljena 1301. godine), Bratovština svetog Roka (utemeljena 1575. godine) i Bratovština Blažene Djevice Marije od utjehe – pojasa (utemeljena 1603. godine). Tijekom liturgijske godine u Župi sv. Marka ukupno se održava četrdeset i šest procesija, a najbogatije su one tijekom *Vele setemane*. Pripreme za njih počinju u vrijeme Korizme, a održavaju se od Cvjetnice od Uskrsa. Najvažniji dijelovi *Vele setemane* su četrdesetosatno klanjanje *Kvarantaore*, zavjetna i pokornička procesija za pošteđu od potresa 1667. u srijedu ujutro, procesija na Veliki četvrtak uz čin Kristovog pranja nogu učenicima, uređenje *Božjeg greba*, procesija na *Veli petak* kao najsvečanija procesija, ranojutarnja subotnja procesija *Priko gorah* uz ophod crkava, samostana, kapelica i križeva uokolo grada Korčule te zaključno procesija na sam Uskrs. Prostorno središte događanja čine katedrala sv. Marka, bratimske sale i pripadajuće im crkve i oltari te stari grad Korčula. Procesije prolaze propisanim, tradicijom utvrđenim putanjama, srednjovjekovnim uličicama od bratimskih sala do trga i korčulanske katedralne crkve te uokolo gradskih zidina.

Vela setemana kalendarski pripada vremenu buđenja prirode nakon kratkih i oštih otočkih zima, a u običajima se mogu uočiti simbolička značenja u kojima se prepliću pretkršćanska i kršćanska vjerovanja i nada u snagu obnove i života. Dijelom pripadaju intimnoj duhovnoj sferi obraćanja nebeskom zaštitniku ili zaštitnici, a dijelom se izražavaju zajedničkim vjerskim aktivnostima. Oblikovali su se kroz bogato nasljeđe Korčulansko - stonske, te potom Korčulanske biskupije biskupije (1300. – 1830.) i razdoblja mitronosnih opata (1876. – 1971.). Dodatno su ojačani kroz *dirite* (prava, pravila) korčulanskih bratovština, kao i predanost posljednjeg mitronosnog opata don Iva Matijace (1916. – 1994.). Očuvani do danas, običaji predstavljaju iznimnu vjersku, društvenu i kulturnu vrijednost za pojedince i zajednicu.

Posebnu pozornost pobuđuju procesije bratovština u *tonigama* (svečanom ruhu), s *torcima* (velikim voštanim svijećama) i bogatom liturgijskom opremom uz izvedbe pasionskih i uskrsnjih napjeva. Pjesmarice bratovština značajne su jer svjedoče o razvoju i kontinuitetu hrvatskoga standardnog jezika. Usprkos arhaičnosti govora, jednostavni repetitivni recitativno-melodijski obrasci gregorijanskih napjeva razumljivi su i u suvremenosti te izražavaju sugestivne poruke vjere i nade. Ishodište napjeva je Korčulanska pjesmarica Bratovštine Svih Svetih, kulturno - povijesna ostavština razvijenoga srednjega vijeka. Očuvan je rukopisni latinični prijepis iz 17. stoljeća. Naslanja se na najstariju poznatu glagoljašku hrvatsku duhovnu pjesmaricu iz 1380., Code Slave 11, koja se čuva u Nacionalnoj knjižnici u Parizu. Pjesmarica Bratovštine Svih svetih bogat je izvor motiva, obrazaca i književnih postupaka ostalih bratimskih pjesmarica u gradu, ali i na otoku Korčuli te je potvrda izravne povezanosti glagoljaškog i latiničnog pjesništva.

U *Veljoj setemani* naglašene su društvene i karitativne crte. Obilježava je procesijsko sudjelovanje svih dobrih skupina muških članova bratovština, od *čučina* (djece s dudom) do najstarijih *bratima*. Tijekom Velikog tjedna kao i tijekom ostalih velikih blagdana, bratimi se više potpomažu, posebno se pomaže one koji su u potrebi, za bratovštinu se izdvaja *minela* (novčani dar). Uz to, podijeli se simbolična hrana poput ribe, sirmica ili vina. Posjećuju se bolesni i vezani za krevet, kako bi im se ublažila usamljenost. Uz karitativne aktivnosti, u organiziranju sudjeluju i *sorele* (sestre, ženske članice). Pripremaju sve potrebno za ukrašavanje crkve (izgled se mijenja iz dana u dan), održavaju bratimsku odjeću *tonige* i bratimske sale, te pripremaju zajedničko blagovanje hrane.

Članovi korčulanskih obitelji upisuju se u jednu od tri bratovštine po običajnim pravilima u najranijoj životnoj dobi. Prepletenost tradicije, pučke pobožnosti i osobnog svjetonazora snažno se iskazuje tijekom cijelog Velikog tjedna. Posebnost *Vele setemane* u Korčuli ogleda se u sinergiji običaja s prostorom srednjovjekovnoga utvrđenog grada, kao neprekinutom živućom višestoljetnom tradicijom.

Vela setemana predstavlja važno identitetsko uporište Korčulana, a svojim slojevitim značenjima, povijesnim kontinuitetom i snažnim integrativnim utjecajem na zajednicu nadilazi lokalnu vrijednost.

Na osnovi postupka provjere i stručnog vrednovanja kojim je utvrđeno da su ispunjeni svi kriteriji propisani člankom 14. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, Stručno povjerenstvo nadležno za vrednovanje svojstva nematerijalnih kulturnih dobara, na sjednici održanoj 26. svibnja 2025. godine je odluku kojom proglašava da ***Vela setemana u gradu Korčuli*** ima status kulturnoga dobra u smislu članka 15. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara te se, sukladno članku 19. stavku 2. istoga Zakona, određuje upis u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske – Listu zaštićenih kulturnih dobara (točka 4. Odluke).

Sustav mjera zaštite (točka 2. Odluke) određen je sukladno članku 19. stavcima 2 i 4. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Člankom 126. stavkom 2. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, br. 145/24.) propisano je da će ministar nadležan za kulturu donijeti u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, između ostalih, i pravilnik iz članka 20. stavka 4. ovoga Zakona, kojim se propisuje oblik, sadržaj i način vođenja Registra, dok stavak 3. istoga članka Zakona, propisuje da do stupanja na snagu propisa iz stavka 2. ovoga članka, ostaju na snazi između ostalih i Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 19/23.)

Iz navedenih razloga riješeno je kao u izreci.

Uputa o pravnome lijeku:

Protiv ove Odluke nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom nadležnom Upravnom sudu. Tužba se podnosi u roku od 30 dana od isteka osmog dana od dana javne objave Odluke na mrežnim stranicama Ministarstva kulture i medija. Tužba se predaje nadležnom Upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom. Uz tužbu se dostavlja izvornik ili preslika ove Odluke za Upravni sud, prijepis tužbe i priloga za tuženika, a ako ih ima i za svaku zainteresiranu osobu.

RAVNATELJ
Tomislav Petrincec, dipl. ing. arh.

Dostaviti:

1. *Svim nositeljima – objavom Odluke na mrežnim stranicama Ministarstva kulture i medija:*
Župa sv. Marka Korčula, Trg sv. Marka 7, 20260 Korčula
Bratovština Svih svetih, Kaporova 8, 20260 Korčula
Bratovština sv. Roka, Ulica sv. Roka 14, 20260 Korčula
Bratovština Blažene Djevice Marije od utjehe – pojasa, crkva sv. Mihovila, Trg Antuna i Stjepana Radića 1, 20260 Korčula
Grad Korčula, Trg Antuna i Stjepana Radića 1, 20260 Korčula
Gradski muzej Korčula, Trg sv. Marka 2, 20260 Korčula
2. Institut za etnologiju i folkloristiku, Šubićeva 42, 10000 Zagreb
3. Ministarstvo kulture i medija, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Runjaninova 2, 10000 Zagreb
 - Područni konzervatorski odjel Dubrovnik, Restićeva 7, 20 000 Dubrovnik
 - Odjel za etnografsku i nematerijalnu kulturnu baštinu, ovdje
4. Ministarstvo kulture i medija, Uprava za arhive, knjižnice i muzeje, Runjaninova 2, 10000 Zagreb
 - Odjel za Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, ovdje
 - Pismohrana, ovdje

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE I MEDIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU KULTURNE BAŠTINE

KLASA: UP/I-612-08/25-06/0066

URBROJ: 532-05-01-02-02/1-25-2

Zagreb, 28. srpnja 2025.

Popis nositelja nematerijalnoga kulturnog dobra

Vela setemana u gradu Korčuli

Nositelji dobra dužni su provoditi mjere zaštite radi njezina očuvanja, sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i svim propisima koji se odnose na kulturna dobra, pridržavajući se njegove povijesno tradicijske matrice i pojavnosti. O svim promjenama nositelja nadležno tijelo je dužno obavijestiti stručnu službu nadležnu za nematerijalnu kulturnu baštinu, koje će sukladno izmjenama revidirati Popis nositelja.

Fizičke/pravne osobe koje prakticiraju ili aktivno promiču *Velu setemanu* u gradu Korčuli

1. Župa sv. Marka Korčula, Trg sv. Marka 7, 20260 Korčula
2. Bratovština Svih svetih, Kaporova 8, 20260 Korčula
3. Bratovština sv. Roka, Ulica sv. Roka 14, 20260 Korčula
4. Bratovština Blažene Djevice Marije od utjehe – pojasa, crkva sv. Mihovila, Trg Antuna i Stjepana Radića 1, 20260 Korčula
5. Grad Korčula, Trg Antuna i Stjepana Radića 1, 20260 Korčula
6. Gradski muzej Korčula, Trg sv. Marka 2, 20260 Korčula

